

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 11 • Perjantaina 14. kesäkuuta 2013

64. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 24 %)

Museon vuokrasopimus solmittu

Kurkijoki-Säätiö ja Loimaan kaupunki ovat solmineet vuokrasopimuksen Loimaalla Kuukankuja 1 sijaitsevasta kiinteistöstä, josta Kurkijoki-Säätiö vuokraa noin puolet pinta-alasta, 133 neliötä.

Muista vuokralaisista ei vielä ole tietoa vaan kaupunki käsittelee heidän osaltaan asiaa myöhemmin.

Kuukankuja sijaitsee keskeisellä paikalla aivan Loimaan Prismaa vastapäätä.

Tiloihin sijoittuu Kurkijoki-museo sekä Kurkijokelaisen toimitus heinäkuun aikana. Julkisilla kulkuvälineillä kulkeville tuleva museo on helposti tavoitettavissa toisin kuin Kojonperässä sijainnut museo.

Viime viikonloppuna talkoolaiset aloittivat tilojen

Salla Rouhiainen Kurkijoella talkoomatalla.

siistimis- ja maalaustyöt. Entiset värikkäät ryhmäperhepäiväkodin käytössä olleet seinät saavat pintaansa maalarimestari Aslak Sarren suunnittelemat arvokkaammat vaaleat värisävyt.

Maalaustöiden jälkeen alkaa näyttelyn kokoaminen.

Museon kesätyöntekijäksi Salla Rouhiainen

Museon kesätyöntekijänä aloitti viime viikonloppuna Salla Rouhiainen, joka piti viime sunnuntaina museon kesäkauden avajaiset vanhassa paikassa Kojonperässä. Siellä museo toi-

mii tulevana viikonloppuna ja heinäkuun alussa. Uuden museon avajaisista tiedotetaan seuraavassa lehdessä.

Salla Rouhiainen vastaa museon aukiolosta sekä on mukana myös muuton järjestelyssä ja uuden näyttelyn toteuttamisessa.

Kurkijokelaisen tiloille etsitään vuokralaista

Kurkijokelaisen toimituksen tila vuokrataan ja Kurkijokelaisen toimitus muuttaa museon vieressä sijaitsevaan huoneeseen. Toimituksen siirtymisen tarkka aikataulu ilmoitetaan myöhemmin.

Vuokrasopimuksen allekirjoittivat 28.5. kaupungin puolesta työpäällikkö Janne Ilmalahti ja säätiön puolesta puheenjohtaja Timo Rouhiainen. Allekirjoittajat seisovat tulevassa museotilassa.

Tässä lehdessä

Kurkijokelaiset saunassa

Sauna ja juhla ovat aina kuuluneet yhteen. Ennen juhlaa pestiin vanhat liat pois. Morsiussaunat valmistivat elämänmuutokseen ja viimeinen pesu vainajalle tehtiin usein kotisaunassa. Juhannuksenakin saunottiin ennen kokolle lähtöä.

Saunomaan pääsee sivuilla4-5

Talkoot Kurkijoella

Yhdessä tekemällä tapahtuu. Talkooperinne on vanha suomalainen tapa toteuttaa isoja asioita. Kurkijoen hautausmaallakin talkooporukka sai paljon aikaiseksi.

Talkoista tarkemmin kuvakertomuksessa sivuilla6-7

Päiväpeitto paimenessa

Karjalan naiset ovat neuloneet kävellessään. Joutohetkinä ovat kädet käyneet. Paimenessa karjaa kaitsiessaan Aili Pörsti (nyk. Sildén) virkkasi päiväpeiton, josta voimme ottaa mallia tänäänkin.

Päiväpeitto sivulla10

TOIMITUS SULJETTU TO 20.6., muulloin auki tiistaisin ja torstaisin klo 9-14.

Seuraavat lehdet ilmestyvät 28.6., 12.7. ja 26.7.

Kurkijokelaisten 67. Pitäjäjuhlat

10.-11.8.2013 Loimaalla

Muistojen ilta 10.8. klo 19.00

Juhlamessu kirkossa 11.8. klo 10.00

Päiväjuhla 11.8. klo 14.00

Kokoontumistiloja ryhmille

- järjestä sukkokous, koulutai rippikoulutapaaminen tai muu kokoontuminen juhlien yhteydessä

Myyntipöytä

- tule myymään tuotteitasi juhlien ajaksi

Talkoolaiseksi

- tarvitsemme ennen juhlaa talkoolaisia käytännön järjestelyihin.

Lisätietoja tiistaisin ja torstaisin:

Kurkijoki-Säätiö

/Helena Sulavuori

p. 050-5213336

toimitus@kurkijoki.fi

Perinteet ja juuret

Karjalaiset joutuivat jättämään synnyinseutunsa kaksi kertaa. Raskaat evakkomatkat 1940 ja 1944 vaativat suunnattomat fyysiset ja henkiset ponnistukset. Asettuminen uusille asuinsijoille, kodin ja elinolosuhteiden rakentaminen ja uuteen ympäristöön totuttautuminen alkoi.

Tärkeänä yhteisöllisyyden luojana ja ylläpitäjänä oli alkuaikoina kurkijokelaisuus ja karjalaisuus. Siksi perustettiin Kurkisäätiö hoitamaan kurkijokelaisten mahdollisuuksia pitää yhteyttä ja heti toiminnan alussa perustettu Kurkijokelainen-lehti ja Pitäjäjuhlrat toimivat tämän yhteydenpidon tärkeinä välineinä. Evakkosten sijoituspaikkakunnille perustettiin karjalaseuroja eri pitäjistä tulneiden siirtolaisten yhteiseksi kokoon-tumisforumiksi.

Kun alettiin sijoittuminen uudelle kotiseudulle, tärkeä voimavara oli suku. Monissa karjalaisperheissä asui saman katon alla useita sukupolvia. Tämä helpotti käytännön elämää ja antoi sopeutumisaikaa uusien tuttavuuksien ja kontaktien luomiseen.

Kurkijokisäätiön toiminta on noudattanut vuosikymmeniä eräitä tärkeitä toimintamuotoja.

Kurkijokelainen-lehti on säilyttänyt paikkansa alkuvuosikymmenien tiedonvälitystehtävän jälkeen perinteen tallentajana. Muistelukset Kurkijoesta ennen sotia, kuvaukset ihmisistä, maisemista, elinkeinoista ja tavoista ovat olleet ja ovat edelleen hyvin mieluista luettavaa. 90-luvun alun jälkeen suuren palstatilan ovat saaneet kuvaukset kotiseutumatkoi-
sta.

Pitäjäjuhlrat ovat säilyttäneet suosionsa jo lähes 70 vuotta. Vaikka viime vuosina kontaktipito tuttuihin on helpottunut kännykän, netin ym. modernien välineiden avulla, suoraan kasvoista kasvoin tapahtuva keskustelu ja tuttavien tapaaminen vuosittain tai muutamien vuosien jälkeenkin on hyvin odotettu hetki.

Kurkijoki-Museo on syntynyt 1990-luvulla. Se on virallinen museo, siis ammattitaidolla toteutettu. Sen

esineistö ja kuvamateriaali on laaja ja kasvaa jatkuvasti. Nyt museo saa tilat erittäin hyvältä keskeiseltä paikalta Loimaalla. Museon tarkoituksena on säilyttää esineet, kuvat ja muu materiaali hyvässä kunnossa tuleville sukupolville. Toinen tarkoitus eli kaiken kerätyn näyttäminen yleisölle toteutuu nyt helpon lähestyttävyyden vuoksi – vaikkapa kauppareissun ohella.

Kaikki kustannukset nousevat näinä päivinä ja rahasta on tiukkaa. Niin tällaisessa perinnetyössäkin. Tal-kootoiminta ja vapaaehtoistyö on kaiken perusta myös kurkijokelaisuuden elävänä säilyttämisessä. Pitäjäjuhlrat tarvitsevat tekijänsä, museon kunnostaminen uusiin tiloihin ja muutto vaativat paljon työtä. Kurkijoella meille tärkeiden paikkojen siivoaminen ja järjestäminen vaativat ahkeria käsiä. Kustannukset on saatava katettua. Kurkijokelainen-lehti on monille se odotetuin lehti joka toinen perjantai. Tämän ilmestymistiheyden varmistaminen vaatii joskus tilaushinnan nostamista mutta lehti on joka euron arvoinen. Säätiön vakavaraisuus ei saisi kärsiä, jotta myös tulevaisuudessa olisi toimintaa. Toisaalta toiminnan tulisi olla täysipainoista. Näin linjattiin viime maaliskuussa Valtuuskunnan kokouksessa.

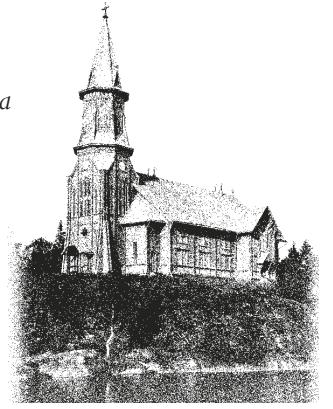
Alussa mainitsin suvun tärkeänä turvallisuuden tuojana. Tänä päivänä elämämme on turvallista monien turvaverkkojen takia. Mutta suku ja juuremme pitkälle vuosien, vuosikymmenten ja vuosisatojen taa kiinnostaa meitä ja tästä on hyvä esimerkki sukututkimuspiirien suuret kävijämäärät. Myös nuoret ovat kiinnostuneita juuristaan ja sukututkimuksesta. Tässä on eräs kurkijokelaisuuden säilymisen kulmakivi.

Perinnetyössä on haasteita, mutta se on palkitsevaa. Toivotan kaikille lehden lukijoille aktiivisuutta tässä työssä ja oikein hyvää kesää!

Lauri Laukkanen

Hartaus sunnuntaille
16.6.2013
4. sunnuntai helluntaista

Etsi minut!

Kun tsunami vyöryi mereltä, kaikki juoksivat karkuun. Rannalle, korkealle, pois aallon tieltä, pois kuoleman vaarasta. Mutta yksi nainen ryntäsi hyökyaaltoa ja merta kohti. Siellä olivat Anton (14 v.), Filip (11 v.) ja Viktor (10 v.). Rohkea ruotsalaisturisti pelasti lapset ja säilyi itsekin hengissä Thaimaassa tapainpäivänä 2004. Naisen nimi oli Karin.

Hän ei ollut pintapelastaja, ensihoitaja eikä palomies. Hän oli poikien äiti.

Tilanteesta otettu valokuva kertoo enemmän kuin tuhannet sanat. Millä sanoilla äidin rakkautta osaisi kuvatakaan. Tyhjiä ja nuhruisia sanat ovat kuvaamaan myös Jumalan rakkautta. Parempi on antaa kuvan kertoa.

Kuvassa on vehmas niitty. Lampaat syövät kaikessa rauhassa, osa on makuulla ja märehtii. Mutta paimen astelee levottomana ympäriinsä. Hän katsoo joka suuntaan, kohottaa paimensauvalleen pensaiden oksia ja kurkistelee kivien taakse.

Yksi lammas on kateissa. Se on harhautunut autiomaahan. Kuivassa maassa ei ole sille syötävää ja se on vaarassa joutua petojen saaliiksi.

Vaisto, kokemus tai hätäntyneen eläimen ääntely johtaa etsijän kadonneen luo. Lammak kyyhöttää vasten auringon kuumentamaa kiveä. Iloissaan paimen nostaa lampaan hartioilleen ja palaa kevyin askelin lauman luo. Eksynytkin rauhoittuu ja asettuu muiden joukkoon.

Jeesus maalasi vertauksellaan tämän kuvan niille, jotka sanoivat: ”Tuo mies hyväksyy syntiset seuraansa ja syö heidän kanssaan.” Vertauksen päätteeksi Jeesus sanoi: ”Minä sanon teille: näin on taivaassakin. Yhdestä syntisestä, joka kääntyy, iloitaan siellä enemmän kuin yhdeksästä kymmenestä yhdeksästä hurskaasta, jotka eivät ole parannuksen tarpeessa.” (Luuk. 15:1-7)

Minä olen kuin eksynyt lammas. Etsi minut! (Ps. 119: 176)

Merja Vuorikari

Kirjoittaja on hiippakuntasihteeri Mikkelin tuomio-kapitulissa. Hän toimii piispan teologisena sihteerinä.

Kuolleita

Rakkaamme

**Ritva Liisa
ROUHLAINEN**

* 6.7.1939 Kurkijoki
† 17.4.2013 Espoo

Lämpimästi muistaen
Lähiomaiset ja ystävät

Mun kanteleeni kauniimmin,
taivaassa kerran soi.
Siel uusin äänin suloisin,
mun suuni laulaa voi.

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Nimi- päivät

Kesäkuu
viikko 24

14 pe Kielo, Pihla
15 la Vieno, Moona, Viena
16 su Päivi, Päivikki, Päivä

viikko 25

17 ma Urho
18 ti Tapio
19 ke Siiri
20 to Into
21 pe Kesäpäivänseisaus,
Ahti, Ahto
22 la Juhannuspäivä,
Suomen lipun päivä,
Paula, Pauliina,
Liina
23 su Aatu, Aatto, Aadolf

viikko 26

24 ma Johannes, Juhani,
Juha, Jukka, Janne,
Juho, Jani, Jussi,
Juhana
25 ti Uuno
26 ke Jorma, Jarmo,
Jarkko, Jarno, Jere,
Jeremias
27 to Elviira, Elvi

Muistettavaa

”Tervetuloa aamukahville!”
Hiitolan Pitäjäseura kutsuu kaikki Hiitolalaiset puolisoineen, ystävineen ja jälkipolvineen piiraskohvien merkeissä tapaamistilaisuuteen la 15.6. klo 10-12 Kauppaoppilaitos, Luvian puistok. 1, Pori. Lauluryhmä Evakot viihdyttää pienellä kahvikonsertilla.

Loimaan Seudun Karjalaseuran onkikilpailu pidetään ma 17.6. klo 18.00 alkaen Loimijoella (ns. Helanderin ranta, opasteet). Ei sateella. Palkintojen jako ja kahvit Revolla. Ilm. Sainille 050-3628966.

Lumivaaralaiset kesäteatteriin. Lumivaaran kirkon vihkimisestä tulee 7.7. kuluneeksi 78 vuotta. Hyvinkään Palopuron kesäteatterissa (Hamburgintie 41) esitetään 7.7.2013, klo.16 viimeinen näytös Lumivaaran entisen kirkkoherran Paavo Kiurun romaanin perustuva näytelmä Noidan Poika. Noidan poika kertoo Lumivaaran Kumolan Noidan pojasta, Juhana Kaartisesta, joka meni Jaakkiman uuden kirkkoherran J. F. Berghin rippikouluun. Poika oli niin nokkela, että Bergh pyysi häntä pyhäkoulunopettajaksi Kumolaan, Noidan taloon. Lähde viettämään kesäinen iltpäivä Lumivaaran ja Paavo Kiurun muistossa. Näytelmän tuottaa Hyvinkään seurakunta/Teatteri Beta. Ollaan joukolla yhes! Sitovat ilmoittautumiset ja tiedustelut 24.6.2013 mennessä: Kari Rapo, Lumivaara Perinneyhdistys ry, puh. 040 – 5168572 (iltaisin ja viikonloppuisin) tai: kari.rapo@netikka.fi

Kalakurjet. Tallinnan hotellimatka 31.8.-1.9. (la-su). Ohjelmaan kuuluu tutustuminen SAKUN oluttehtaaseen, ostoskäynti Ulemisten kauppa-
kuksessa ja Super Alkossa. Majoitus Park Inn Central. Ilm. kesäkuun loppuun mennessä Sainille 050-3628966

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 90 senttiä/mm + alv 24 %
Mustavalk. 70 senttiä/mm + alv 24 %

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 49 euroa
6 kk..... 27 euroa
Pohjoismaat 54 euroa
Muualle 60 euroa
Tilinumero:
FI 12523900 40000897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Kurkijokelainen N:o 25 – 1953, lauantaina kesäkuun 20 p:nä.

Juhannusilta Kurkijoen sankarihaudalla 1943

Mitä nämä muresanat tarkoittavat? Voit tarkistaa tietosi takasivulta.

1. ahilauta
2. ehte
3. hairinko
4. illetteä
5. joakker
6. kahmalo
7. lahottoa
8. maitoläkki
9. naju
10. oatoa

14.6. Puhtaat ovat tekosi puhdasta kohtaan, mutta kieron sinä johdat harhaan. Nöyrät sinä pelastat, mutta ylpeiden katseen painat alas. Ps. 18:27-28

15.6. Tehkää kaikki nurisematta ja empimättä, jotta olisitte moitteettomia ja puhtaita, nuhteettomia Jumalan lapsia tämän kieroutuneen ja turmeltu-
neen sukukunnan keskel-
lä. Fil. 2:14-15

16.6. Jeesus sanoi: ”Näin on taivaassakin. Yhdestä syntisestä, joka kääntyy, iloitaan siellä enemmän kuin yhdeksästäkymme-
nestäyhdeksästä hurs-
kaasta, jotka eivät ole parannuksen tarpeessa.” Luuk. 15:7

Virsi 312:1 Muistan päivää autuasta, jolloin Jeesus löysi mun, syntein tähden tuomitun, tilastani kauheasta nosti minut olalleni, otti aivan omakseen.

**17.6. Käänny puoleeni; Her-
ra, ja ole minulle armolli-
nen, sillä minä olen yksin
ja avuton.** Ps. 25:16

**18.6. - Minä asun korke-
udessa ja pyhydessä,
mutta asun myös murtu-
neiden ja nöyrien luona.
Minä virvoitan murtunei-
den hengen ja herätän
eloon nöyrien sydämen.** Jes. 57:15

**19.6. Nöyrytkää Jumalan
väkevän käden alle, niin
hän ajan tullen korottaa
teidät. Heittäkää kaikki
murheenne hänen kan-
nettavakseen, sillä hän
pitää teistä huolen.** 1 Piet. 5:6-7

**20.6. Minä olen kuin eksy-
nyt lammas. Etsi minut!**

**Sinun säädötesi mukaan
minä tahdon elää. Ps.
119:176,94**

**21.6. Autuas se, jonka pahat
teot on annettu anteeksi,
jonka synnit on pyyhitty
pois. Autuas se ihminen,
jolle Herra ei lue viaksi
hänen syntiään ja jonka
sydämessä ei ole vilppiä.** Ps. 32:1-2

**22.6. Elisabetin aika tuli, ja
hän synnytti pojan. Muut
tahtoivat antaa hänelle
isän mukaan nimeksi
Sakarias, mutta hänen
äitinsä sanoi: ”Ei, hänen
nimekseen tulee Johan-
nes.” Luuk. 1:57, 59-60** Virsi 258:2 Hän Johan-
neksen armoissaan on lähettänyt maailmaan. Profeetta tietä Kristuksen valmistaa eteen ihmisten.

23.6. Jeesus sanoi: ”Älkää
tuomitko, niin ei teitä-
kään tuomita. Älkää ju-
listako ketään syyliseksi,
niin ei teitäkään julisteta
syylisiksi. Päästäkää
vapaaksi, niin teidätkin
vapautetaan.” Luuk. 6:37

Virsi 438:1 Oi armahda, Kristus, niin kaita on tie, vaan kiusatun kulkijan kotiin se vie. Kun tuntoa polttivat tuomiot lain, niin armosta tiellesi astua sain.

**24.6. Minä luotan sinun
armoosi, saan iloita sinun
avustasi. Ps. 13:6**

**25.6. - Nämä teidän tulee
pitää: Puhukaa totta toi-
sillenne! Jakakaa oikeut-
ta totuuden mukaan, niin
että rauha vallitsee kes-
kuudessanne. Sak. 8:16**

**26.6. Jos elämme, elämme
Herran omina, ja jos
kuolemme, kuolemme
Herran omina. Eläm-
mepä siis tai kuolemme,
me kuulumme Herralle.** Room. 14:8

**27.6. Jokainen polvi on not-
kistuva Herran edessä ja
jokainen kieli on ylistävä
Jumalaa. Room. 14:11**

Vampulan karjalaiset tutkailevat mennyttä kevätkautta

Vuosikokouksessa todettiin seuramme toimineen alku-
vuodesta erittäin vilkkaasti. Järjestimme Karjalan Liiton hiihtomestaruuskilpailut. Ilmat suosivat, hiihtäjiä oli enemmän kuin edellisinä vuosina. Kaikki onnistui hyvin ja osanottajat olivat tyytyväisiä.

Talvisodan päättymisestä tuli kuluneeksi 13.3. 73 vuotta. Muistopäivän merkeissä järjestimme 10.3. sanajumalanpalveluksen. Sotaorvot lukivat raamatun tekstiä, pastori Rauno Herranen piti puhuttelevan saarnan. Kirkkokahvin jälkeen menimme hautausmaalle, jossa kynttilän laski Karjalaan jääneiden muistomer-
kille Hannu Leppämäki ja sankaristille Veikko Pitkänen. Lauloimme `Maa on niin kaunis`, kaunista olikin, puut olivat kuurassa ja taivaalla täysi kuu. Tilaisuus oli erittäin lämminhen-

kinen ja saimme myönteistä palautetta.

Kirjastossa pidetyt Kurkijoki-illat kiinnostivat yli odotusten. Ensimmäinen ilta kului Kurkien kutsu DVD:tä katsellen, se kiinnosti kovasti, varsinkin loppuosa, jossa silminnäkijät kertoivat omakohtaisia muistoja Elisenvaaran pommituksista. Eino Vepsän kertomukset tämän päivän Kurkijoesta herättivät ihmettelyä, miten kauniit maisemat ovat päässeet rappeutumaan ja miten ihmiset yleensä siellä elävät.

Toisen illan aiheena oli karjalaisten sopeutuminen Vampulaan. Keskustelun aluksi Ritva Rantalainen luki erään emännän haastattelun, jossa hän muisteli evakojen aikaa vampulalaisesta näkökulmasta. Muistelmät olivat mielenkiintoisia ja myönteisiä. Osmo Kuosa kertoi kalvojen kera illan aiheesta laajemmin. Esille

tuli varsinkin nuoremmille täysin uutta ja kiinnostavaa asiaa.

Esitämme parhaat kiitokset Vampulan kirjastolle ja kansalaisopistolle hyvästä yhteistyöstä näiden tilaisuuksien järjestämisestä.

Meillä täällä on ollut tapana viedä valtiollisina juhlapäivinä seppeleet sankarihaudalle ja Karjalaan jääneiden muistomer-
kille. Tänä keväänä Veteraanipäivän kukkasat laskivat Reijo Vehviläinen ja Mikko Mylen, Kaatuneiden muistopäivänä laskijana oli Paavo Tuunainen. Toivomme tämän kauniin perinteen jatkuvat tulevaisuudessakin.

Oikein hyvää, kaunista ja virkistävää kesää kaikille lukijoille

Erkki Poutanen

Valmistuneita

Helena Eskola kirjoitti ylioppilaaksi Loimaan lu-
kiosta.

Vanhemmat Tuula ja Kale Eskola.

Isovanhemmat Leena ja Eero Jääskeläinen.

Helenan äidinisä Eero Jääskeläinen oli syntynyt Kurkijoen Ihojärvellä.

Karjalaiset kesäjuhlat Porissa 14. – 16.6.2013

Perjantai 14.6.

13.00-17.00 Satamat ja telakat -seminaari, Promenadikeskus (Yrjönkatu 17)

19.00-20.30 Maakuntalaulut – yhteislaulu- ja konsertti-ilta, Promenadikeskus (Yrjönkatu 17)

19.00-21.00 Säveliä joella -risteily, Charlotta/jokiristeily (Eteläranta)

19.00-21.00 Vesidisco kansantanssin tahtiin (nuoret), Maaumala (Metsämiehenkatu 8)

19.00-21.00 Mie rakastin sinnuu ko Karjalaa - runo- ja musiikkiesitys, Kulttuuritalo Annis (Annankatu 6)

21.00 - Klubi-ilta, Yyterin Kylpylähotelli (Sipint. 1)

Lauantai 15.6.

9.00- Karjala Open (golf), Yyterin golfkenttä (Karhuluodontie 85)

9.00-18.00 Karjalainen tori, Karhuhalli (Urheilutie 1)

9.00-18.00 Kansallispukunäyttely, Karhuhalli (Urheilutie 1)

9.00-18.00 Karjalaisten pitäjien ja karjalaisten sukujen näyttely, Karhuhalli (Urheilutie 1)

9.00-14.00 Karjalaista ohjelmaa, Karhuhallin lava (Urheilutie 1)

9.00-14.00 Lasten ja nuorten työpajat, Karhuhalli (Urheilutie 1)

10.00- Karjalan Maraton ja Nuorten Maili, Urheilukeskus (Metsämiehenkatu 6)

10.00- Kyykkä: Miesten SM-joukkue- ja naisten SM-parikilpailu (Metsämiehenkatu 19)

10.00- Lasten kyykkä: tutustuminen lajiin (Metsämiehenkatu 19)

10.00- Lasten piirakkakilpailu, Karhuhalli (Urheilutie 1)

10.30- VIP - piirakkakilpailu, Karhuhalli (Urheilutie 1)

11.00- Aikuisten piirakkakilpailu, Karhuhalli (Urheilutie 1)

11.00-13.00 Lasten ja nuorten piirakkapaja, Karhuhalli (Urheilutie 1)

11.00-13.00 Kuorokavalkadi, Promenadikeskus (Yrjönkatu 17)

11.00-15.30 Ruokailu, Karhuhalli (Urheilutie 1)

13.00-13.30 Vinkuintiaanit - lasten musiikkiteatteri, Karhuhalli (Urheilutie 1)

14.30-16.00 Avajaisjuhla, jäähalli (Metsämiehenkatu 21)

17.00-18.00 Muistojen iltakirkko, Keski-Porin kirkko (Laivaranta 1)

18- Ortodoksinen ehtoopalvelus, Johannes Teologin kirkko (Maantiekatu 46)

18.00-19.30 Kansantanssikonsertti, Promenadikeskus (Yrjönkatu 17)

20.00-22.00 Kun on tunteet -teatteriesitys, Porin teatteri (Hallituskatu 14)

20.00-23.00 Bändi-ilta (nuoret), Kulttuuritalo Annis (Annankatu 6)

20.00-01.00 Juhlatanssit, Karhuhalli (Urheilutie 1)

20.00-01.00 Jazz-klubi-ilta, Hotelli Vaakuna (Gallen-Kallelankatu 7)

Sunnuntai 16.6.

9.00- Ortodoksinen liturgia, Johannes Teologin kirkko (Maantiekatu 46)

9.00-14.00 Lasten ja nuorten työpajat, Karhuhalli (Urheilutie 1)

9.00-15.00 Karjalainen tori, Karhuhalli (Urheilutie 1)

9.00-15.00 Karjalaisten pitäjien ja karjalaisten sukujen näyttely, Karhuhalli (Urheilutie 1)

9.00-15.00 Kansallispukunäyttely, Karhuhalli (Urheilutie 1)

9.30- Seppeleiden lasku Karjalaan jääneiden vainajien ja sankarivainajien muistomerkeille, Keski-Porin kirkkopuisto (Laivaranta 1)

10.00- Karjalaisen kansan messu, Keski-Porin kirkko (Laivaranta 1)

11.30-12.00 Juhlakulkueen järjestäytyminen, Kauppatori

12.00 Juhlakulkueen lähtö Kauppatorilta Urheilukeskukseen

11.00-15.00 Ruokailu, Karhuhalli (Urheilutie 1)

15.00-17.00 Päiväjuhla, jäähalli (Metsämiehenkatu 21)

Muutokset mahdollisia
www.karjalanliitto.fi

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa
Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Perheuutisia

Moona Amanda kastettiin Laatokan vedellä

25.5.2013 kastettiin koto-
naan Loimaalla Iina (o.s. Salonen) ja Jari Tervolinin huhtikuun 19. päivä syntynyt tyttövauva. Nimekseen vauva sai Moona Amanda.

Kummeiksi lupautuivat Kiti Salonen ja Sanna Kiviranta, pikkukummiksi Kati Tervolin.

Kasteen toimitti Loimaan kappalainen Marita Koivu-

nen. Kastevetenä oli Laatokan vettä. Kastemekko on Salosen suvun perintömekko, joka on käytössä jo kolmannessa polvessa.

Iinan isovanhemmat Katri ja Mikko Poutanen olivat Tervusta. Sanna-kummin mummi Elsa Mäentausta (o.s. Merta) on Marianvaarasta. Jarin suku on Kotkasta.

Juhannussauna valmisti illanviettoon

Aurinko paistaa, saunan savu leijailee hiljaa ylöspäin kohti valoa. Kesän kukkien tuoksu on voimakkaimmillaan. Talon ja saunan oven pieleen pystytetyt juhannuskoivut levittävät raikasta tuoksuaan. Juhannuksen taika koskettaa jo päivällä.

Suomalaiseen juhannukseen kuuluu kiinteästi juhannussauna. Juhannussauna lämmitettiin päivällä, jotta illalla oltaisiin puhtaina valmiina vastaanottamaan yötöntä yötä. Juhannussauna saatettiin koristella juhannuskoivuilla tai tuorein lehvin, kukkia ei tuotu saunaan, koska vanhan tavan mukaan niiden tuoksua pidettiin liian imelänä saunaympäristöön.

Juhannussaunaan kuuluivat tuoreet koivunlehvät länsisuomalaisittain vihdaksi tai itäsuomalaisittain

vastaksi sidottuina. Kansatieteilijä Sakari Pälsi kirjoitti vihdan käytöstä: ”On parasta antaa vihdan itseksensä totutella lauteitten kuumuuteen, ihmiskehon lailla hiljalleen lämmitä, hiostua, norjentua ja valmistua kylpykuntoon, niin kuin tekee kiirehtimättä sen käyttelijäkin.”

Sauna jälkeen odotti juhannuskokko lauluineen, soittoineen ja tansseineen, yötön yö taikoineen ja lopumaton auringonpaiste tai –valo.

Kurkijoki-museon valokuva-arkistosta poimitut saunomiskuvat eivät välttämättä liity Juhannukseen, mutta kertovat tavallaan saunomishistoriaa.

HS

Juhannussaunaan valmistautuminen alkaa arkisin toimin. Isäntä pilkkoo puita ja emäntä kantaa pesään. Saunan ovi odottaa avoimena. Suomalaista juhannusmaisemaa parhaimmillaan. (1746)

”Lapsoset ketterät kotihaasta koivusta oksat taittaa. Noistapa nopsilla käsillänsä saunahan vihdat laittaa. Lauteilla saunan kotoisen taas illalla kylpy maittaa.”

Vastakset asetellaan tarkasti ja sidotaan koivuvihtaksella. Vastan teossa Maria ja Kerttu Kyytinen. (289)

Juhannuksen alla koivut ovat parhaimmillaan vastan tekoa ajatellen. Tyttö taittaa vastaksia. (1878)

Vasta on valmis, raikasta vettä ympäröivä ja puusaaviin, sitten onkin aika siirtyä löylyn lämpöön. (1882)

Saunomistavat siirtyivät sukupolvelta toiselle. Antti Kiiski saunoo ja nuori poika seuraa tarkasti vastan käyttöä. (1611)

Saunassa ei saanut riehua eikä puhua koväänisesti. Lasten vilvoittelussa vadin äärellä voi kuvitella näkevänsä pientä leikin alkua. Saunojina Antti Kiiski, tuntematon, Esa Asikainen ja Arvo Kiiski. (1616)

Kipakoiden löylyjen jälkeen pistäytyminen ulkona tai järvessä vilvoitti sopivasti ennen seuraavia löylyjä. Saunan edustalla Jussi Kyytinen, Pekka Kyytinen ja Huugo Kallio. (1852)

Saunominen saattoi huipentua hierontaan. Iho oli saunan jälkeen pehmeä, lihakset rentoja. Eeva hieroo Antti Kiiskiiä. (1845)

Suureen saunaan mahtuu paljon. Jaalan Kimolassa Vuorilahden uudet isännät saunovat mm. Juho Torikka, Pekka Jälkö, Arvo Rouhiainen, Juhanatorikka, Tauno Siira, Reino Torikka, Paavo Aikää ja Pekka Siira.

Sikstus ja Paavo miettii

Ajalla ja paikalla on pitkä väli, Sikstus Haapavaarassa, Paavo Nastolassa.

Näinkin hauskaasti voi nykytekniikalla päästä saunatunnelmaan haluamansa henkilön kanssa, kuten Paavo Kärhä kuvamanipulaatiossa osoittaa.

Liekö miehillä samansuuntaiset ajatukset?

Paavo kertoo, että Sikstuksen suurennut kuva on esillä Punkaharjulla Lusto –metsämuseossa.

Puhtaana, raikkaana ja koi-vun tuoksuisena juhannusväki kokoontuu, Suomen lippu nousee, hulmuaa, myöhemmin kokon lieskat kohoavat kohti korkeuksia räiskyen, kipunoiden ja valaisten hivenen hämärtyvää kesäyötä. (2379)

Yhteinen tekeminen oli hyvä

Risut taittuivat, roskat katosivat jätessäkin, hautakivet nousivat ja parihuoneen katon reikä sai uuden katteen Kurkijokelaisen lukijamatalaisten talkoissa Kurkijoella.

Talkoita oli suunniteltu jo useita kuukausia ja kutsuttu mukaan myös Kurkijoen kunnan edustajia ja Kurkijoen Hyväntekijöiden säätiön väkeä. Edellisenä iltana Kurkijoki-Säätiön hallituksen puheenjohtaja Timo Rouhiainen varmisti vielä Kurkijoen kunnan neuvoston johtajalta Mihail Bajevilta, mitä voimme tehdä talkoissa.

Ensimmäinen talkoopäivä perjantai 24.5. touhuttiin keskimmaisella hautausmaalla, lauantaiksi oli suunniteltu kolmen tunnin talkoot. Niiden aikana siivottiin kirkonmäeltä monta jätessäkin roskia ja pistäydettiin Linnavuorella.

Otsikon sanoin eräs tal-

Talkooaamu valkeni sateisen sumuisena. Mihail lupasi katonkorjaukseen tarvittavat laudat uima-altaan kattorakenteensa ylijäämistä. Timo Rouhiainen (vas) ja Pekka Riikonen saivat tarvittavat pätkät mukaan. Kuva: Raimo Nenonen.

Hautausmaalla alkoi siistiminen, kitkeminen ja riukujen kaato tikapuu-

koomatkalainen antoi palautteensa paluumatkalla bussissa. Parikymmentä talkoolaista sai paljon ai-

kaan, mutta vielä jäi paljon tehtävääkin. Polku on avattu yhteistyölle. Ensi vuonna uudelleen.

Pekka Riikonen (vas) ja Reino Rouhiainen mittaavat kattohuopaa parihuoneen katon suojaksi. **Timo Rouhiainen** lakaisee viimeiset roskat ja sahanpurut pois.

Tuoreesta puusta rakennetut tikapuut painoivat valmistuttuaan paljon, mutta toimittivat tehtävänsä turvallisesti.

Hannu Kojo katkoi moottorisahalla parihuoneen eteen kaatuneen puun ja muitakin isompia vesoja.

Osa ryhmästä etsi uusia hautakiviä ja nosti jo löydettyjä pystyyn. Antti Laukkanen yrittää nostaa Susanna Ristolaisen ja Aino Forsbackan hautakiveä.

Vasta yhteistyöllä Raimo Nenosen kanssa painava kivi nousi.

Walleniuksen hautakiven odottamaan seuraavaa ke-

idea

uuta varten.

Ensimmäisen talkoopäivän työosuus päättyi seppeleen laskuun keskimmaiselle hautausmaalle. Laskijoina Maija Kaunismaa ja Antti Laukkanen. Kuva: Raimo Nenonen.

Kirkonmäki on suosittu nuorison vapaa-ajanviettopaikka. Sieltä löytyikin lukematon määrä tyhjiä pulloja, lasinsirpaleita ja muitakin roskia. Lisäksi muistomerkkien ympäriltä kitkettiin suurimmat rikkaruohot. Ruohonleikkuun organisointiin tarvitaan kunnan johdon lupa, jota ei tällä matkalla ajanpuutteen ja viikonlopun vuoksi voitu hoitaa.

Myrskytuhot on korjattu, parihuoneen katto on ehjä ja valmis kestämaan monta vuotta.

nostoon ei yhteistyökään tuonut tarpeellista voimaa, vaan kivi jäi rtaaa ja järeämpiä nostovälineitä.

Rouhiaisen suvun iloiset talkoolaiset Linnavuorella todettuaan vuoren laen siistiksi. Keto-orvokit koristivat mäen huippua. Toinen talkoopäivä oli säältään aurinkoinen ja lämmin. Vas. Sampo Rouhiainen tulevan vaimonsa Maija Kaunismaan kanssa, Salla Rouhiainen, Timo Rouhiainen ja Reino Rouhiainen.

Arktika Kurkijoella

Arktisten lintujen muutto, arktika, ilostuttu talkoolaisiamme. Kurkimme hautausmaiden puiden välistä nähdäksemme valtaiset hanhiparvet. Sisäkkäiset auramuodostelmat ja rihmamaiset nauhat pilkkoivat taivaan sinisyyden ja hanhet huusivat monille tutuksi tullutta kevätkutsuaan matkalla kohti pohjoisia pesimäalueita.

Kevätretkellä nähtiin luonnonkaunista Kemiönsaarta kulttuurikohteineen

Maisemat keväisessä Varsinais-Suomen saaristossa olivat herkkua pitäjäsentien päiväretkellä Kemiönsaarelle. Saaristopitäjän näkymät huolella hoidettuihin kulttuurimiljöisiin, kevätkukien loisto ja ihanat merenrantakalliot ja lahdemat – ne pyörivät vieläkin filminauhana mielessä retkeä muistellessa. Ajankohdan varhaisuudesta johtuen, huikaisevan kauniin kevätpäivän näkymiä kruunaavat, merellä lipuvat purjehdineet uupuivat täydellisyydestä.

Vuosien kokemus on osoittanut, että päivän onnistumisen takaa hyvät, kohteen tuntevat oppaat. Kurkijoki-Seuran ja Vpl. Pyhäjärvi-seuran nyt jo neljännen yhteisen kevätrekin kohteen löytämisestä kiitos kuuluu sitä ensimmäisenä ehdottaneelle kurkijokelaisten aktiiville toimijalle Maiju Salakarille. Kuultuaan kohteen valinnasta Vpl. Pyhäjärvi-seuran kunniajäsen elokuvaneuvos Kari Uusitalo, monikymmenvuotinen Kemiönsaaren kesäasuja, tarjoutui opastamaan meitä saarella. Koska retkelle lähti peräti 60 osallistujaa, päädyimme ottamaan myös toisen paikallisen oppaan. Sellaiseksi saimme opas-yhdistyksen Grand Old Lady, Carola Antskogin, joka esitteli meille Dragsfjärdin puukirkon ja puolikkaalle

ryhmää myös Söderlångvikin kartanon.

Kemiönsaaren arki tänään

Dragsfjärdin aiemmin itsenäinen kunta liitettiin 2009 Kemiöön. Samoin kävi Västansfjärdille ja Hiittisille. Neljän kunnan yhteenliittymä sai nimen Kemiönsaari (Kimitoön). Kun poimimme pikkuteitä ajellen loput osallistujat Salon ja Kemiönsaaren rajamailta, menomatka kesti Segersvårdien kuljettamassa linja-autossa jonkin verran arvioitua kauemmin ja tuli kysyneeksi osallistujien kärsivällisyyttä.

Saimme Uusitalon ja Antskogin vuoroon kertomana runsaan tietopaketin sekä Kemiönsaaren kulttuurikohteiden synnystä että alueen nykypäivästä. Taalintehtaan terästehtaan viimeisin omistaja FNSteel ilmoitti vuosi sitten hakeutuvansa konkurssiin. Uusia toimijoita ei terästehtasta jatkamaan ole löytynyt ja niin Kemiönsaaren asukkaiden elämää varjostavat tänä päivänä työttömyys ja toimeentulohuolet.

Dragsfjärdin kirkko ja Ölmosan kesäidylli

Jo ensimmäinen retkikohdeemme, hienolla tavalla sekä sisältä että ulkoa entisöity Dragsfjärdin kirkko oli kaunis kuin koru hyvinhoidetun

Kemiönsaaren seitsemästä kirkosta luultavasti kaunein on tyylikkäästi ja huolella entisöity Dragsfjärdin puukirkko.

vanhan hautausmaapuiston ympäröimänä. Paikalla oli aiemmin sijainnut vanhempi kappeli. Kirkonrakentaja Anders (Antti) Piimäsen johdolla vuosina 1753-1755 pystytetty kirkko on ulkoa pehmeän keltainen, sisäseinien väriskaala on kauniin sinertävä. Altaritauluna toimii krusifiksi vuodelta 1689. Hämmäntävä tieto oli, ettei Dragsfjärdissä sijaitseva varuskunta juurikaan käytä kirkkoa vaan varusmiehet kuljetetaan kirkonmenojen tarvitessa Helsinkiin. Kohteemme oli yksi Kemiönsaaren seurakunnan seitsemästä kirkosta.

Jo yli 40 kesää Kemiönsaarella viettänyt elokuvaneuvos Kari Uusitalo syvensi tietämystämme saaristokunnan nykypäivästä ja omasta revieristään siellä viedessään koko 60 hengen ryhmän Ölmosaan kesämökilleen. Anita ja Kari Uusitalon idyllisen merenrantamökin pihamaalla nautittiin retken tulokahvit muine virkistävine antimineen ja levähdettiin kuuman linja-automatkan jälkeen.

Söderlångvik, Sinisimpukka ja Kasnäs

Ajellesamme Söderlångvikiin kuultiin mm.

siitä, miten sakkijärveläisiä evakkoja asetui sotien jälkeen Kemiöön. Paikkakunnalla syntynyt ja kuollut taitava talousmies ja mesenaatti Amos Valentin Andersson (1878-1961) ei kuitenkaan menettänyt omistamansa Söderlångvikin maista juuri mitään. Amos Anderson, liikemies, lehdenkustantaja, kansanedustaja ja mesenaatti eli taiteen tukija jätti omaisuutensa Konstsamfundetille, joka ylläpitää mm. Amos Anderssonin taidemuseota Helsingissä sekä tutustumiskohdettamme Söderlångvikin kartanoa. Amos Andersonilla sanotaan olleen kaksi eri persoonallisuutta: aamupäivän Amos oli määrätietoinen liikemies, ilta-päivän ja illan Amos taas oli tunteikas seuraileminen, taiteiden ja kulttuurin ystävä.

Kartano, jollainen Söderlångvik on sanan laajimmassa merkityksessä siihen päärakennuksen lisäksi kuuluvine, useine hyvin hoidettuine muine rakennuksineen, museoineen, puutarhoineen ja laajoine omenaviljelmineen, sijaitsee meren äärellä. Puistoarkkitehtuuri on 1930-luvulta. Aluetta tutkien voisi

hyvin viettää kokonaisen päivän piknikin. Nyt käyskentelimme sisällä vain päärakennuksessa ja sukkelimat poikkiesivat puutarhan suoramyyntissä ja kurkistamassa käsityömyymälää ja idyllistä kahvilaa.

Lounaspaikkamme Kasnäs Paviljong, jonka sitä retkeläisille varatessani luulin olevan idyllinen merenrantaravintola upealla paikalla, sijaitsi kyllä Kasnäsissä purjehdusreitillä, mutta näkymät olivat valitettavasti kalateollisuusrakentamisen ja hulppean kokonaisuuteen kuuluvan kylpylärakennuksen osin runtelema. Monipuolinen ja tasokas kalabuffet kylläkin sai unohtamaan sen, mihin silmät ympäristön suhteen pettyivät.

Ennen ateriaa kipaissimme ylimääräisenä ohjelmanumerona katsomassa venesataman viereisillä kallioilla sijaitsevaa Saaristomeren luontokeskus Sinisimpukkaa. Siellä voi tutustua Saaristomeren kansallispuistoon sekä niin vedenpinnan ala- kuin yläpuoleltakin saariston ainutlaatuisen luontoon. Sinisimpukkinen olisi ihan oman päiväretken väärtti luontopolkuineen kaikkineen.

Lounaan jälkeisellä kiertoajelulla Taalintehtaal-la näimme, miltä teollisesta toiminnasta vaiennut ruukki-alue nyt näyttää linjurin ikkunasta katsottuna.

Turunmaalaista kulttuuriperintöä Sagalundissa

Päivän viimeinen retkikohde oli niin kuin esiteteisteissä luvattiin, ”palanen todeksi tullutta runoutta”. Sagalundin museo muualta siirrettyine koulu- ja muine rakennuksineen, vanhan mallin mukainen luonnonmetsäpohjaisine puistoineen, vanhanaikaisine puutarhoineen on paikka, jollaisen kanssa Seurasaaret ja muut tunnetut ulkoilamuseot kilpailevat. Tämä turunmaalaisen kulttuuriperinnön ja lastenkulttuurin keskus olisi sekin yksin jo päiväretken arvoinen.

Yllätykseksemme pääsimme koulumestarin asuun ja persoonaan hypänneen museonhoitaja Jarmo Kujalan johdolla opittuun 1800-luvulta peräisin olevaan kouluun. Suvivirsi, tuo näinä viikkoina usein kuultu, rakastettu ja monilla muistoilla lastattu, kuulosti

Dragsfjärdin entisöidyn kirkon altaritauluna palvelee krusifiksi. Kirkko rakennettiin 1753-1755 kirkonrakentaja Antti Piimäsen johdolla.

Laajan puiston, hyöttypuutarha, omenaviljelmät, metsiä ja peltoja käsittävän Söderlångvikin kartanon päärakennus sijaitsee lähellä merta.

Koulumestarin asussa esiintynyt museonhoitaja Jarmo Kujala opasti 1800-l peräisin olevassa koulurakennuksessa hausalla tavalla entisajan koulun arkeen pitämällä oppitunnin retkeläisille.

”meidän luokan” oppitunnin alkajaisiksi laulamana ihanalta kuin konsanaan vuosikymmeniä sitten alakoulua käydessä. Koulumestari kuulusteli meitä niin laskennon kuin lukemisenkin taidoissa. Kujala myös kertoi erittäin taitavalla ja tietävällä tavallaan siitä arvokkaasta kulttuuriperinnön taltioimisesta, mistä Sagalund laajalti tunnetaan.

Lukuisia museoita vuosikymmenien kuluessa kiertäneenä voi tälle Sagalundin tarjoamalle opastukselle antaa kyllä täyden kympin. Siitä olivat haastattelemani

kevätretken osallistujat yksimielisiä.

Moni kävi paluumatkalla vakuuttelemassa, että jatkossakin näitä kurkijokelaisten ja pyhäjärveläisten pitäjäseurojen välisten ystävyyssuhteitten hedelmänä syntyneitä lautumakkoja kannattaa tehdä. Mutta mikä olisi Kultarannan, Kulttuuripääkaupunki Turun, Hämeenlinnan seudun ja Kemiönsaaren jälkeen seuraava kohde?

*Teksti ja kuvat:
Kaarina Pärssinen*

Kemiönsaaren Ölmosassa kesään jo yli 40 v viettäneet Anitta ja Kari Uusitalo tarjosivat merenrantamökkillään koko porukalle tulokahvit Kemiönsaareen.

Kurkijokisia juttuja

Teurojoen kullerot kukkivat yhä lähes 60 vuotta siirtoistutuksesta

Se oli kaunis alkukesä vuonna 1954 eli siitä tulee ensi kesäkuussa 59 vuotta. Olin nuori lukiolainen, joka oli saanut kesätyötä jokitöistä Mommilan Teurojoelta. Siihen aikaan tie- ja vesirakentamistyöt tehtiin lähes yksinomaan kesällä, joten roteville koulupojille oli hyvin tarjolla kesätöitä lapion varressa!

Valkjärven mökki oli valmistunut kesällä 1951 ja se tarjosi oivan asunnon lähellä silta-, joki- ja tietyömaita. Täällä tarjoutui töitä useampana kesänä.

Aamuvarhaiset työhön lähtöhetket muistan elävästi. Olin nukkunut yöni yksellä saataisiin kirjan hinta pysymään ennakoarvioiden tasolla. Painosmäärät on pakko rajoittaa varsin pieneksi. Varastoon painetaan vain parikymmentä kappaletta jälkimyyntiä varten.

Särkijärven kylän historia on monessa suhteessa samankaltainen kuin monen muunkin Kurkijoen kylän. Kylän elämä ja mennyt historia on hyvä vertailupohja myös niille jälkeläisille, jotka tietävät vanhempiensa ja esivanhempiensa kotikylän tapahtumista, ihmisistä ja kohtaloista. On saatu mielenkiintoa historiateoksista, kuultu vanhempien tarinoita ja kertomuksia tapahtumista. Särkijärvi kirjaan onkin lisätty runsaasti näitä yleisempääkin mielenkiintoa herättäviä muisteluksia ja juttuja, jotka pehmentävät asiallista historiatyylistä tarkastelua.

keittiöön, oli ilo lähteä töihin! Aamiaista nauttiessani äitini teki eväitä - juustovoileipiä, keitettyä munia ja 2 puolenlitran pulloa maitoa. Kyllä niillä kelpasi päivän jokitöitä tehdä!

Matka töihin oli monivaiheinen ja muodostui metsäpolkujen kulusta ja pyöräilystä hienossa kulttuurimaisemassa. Lähdin eväsreppu selässä kohti Kivenpuunlampea, mistä polku kaarsi kohti Aarinkaisten lahtea ja Haminankylään lähtevää tietä. Siellä lähellä tämän tien alkua minulla oli metsän siimeksessä odottamassa uusi ruotsalainen Kronan-merkkinen polkupyöräni, jolla lähdin taitamaan matkaa Teuronjoen työmaalle.

Ensi kohde, Haminankylä, oli pieni maalaiskylä, jonka väestön pääosalle

Haminan saha tarjosi työtä. Sieltä jatkoin matkaani kohti Mommilaa, samanimisen järven rantamaisemaa etenevää tietä. Kohta vasemmalla tuli vastaan jättimäinen Mommilan kartano, joka Vapaussodan aikaan oli kuulunut myös Suomen suurimman kartanon omistaneen Alfred Kordelinin omistukseen. Hän tapasi kohtalonsa kuollen venäläisten sotilaiden murhaamana syksyllä 1917 silällä samalla tiellä, jolla olin pyöräilemässä kohti Teuron jokea.

Aikanaan Kordelin rakensi Mommilan kartanon maille kirkon palveluskuntansa käyttöön. Se oli aivan tieni vieressä. Mommilan kartano oli siihen aikaan eli v.1954 Pikin suvun hallussa. Peltoa oli yhä 500 ha ja metsää 2000 ha. Piki itse oli

vanha vaatimaton mies, joka saappaissaan ja saapashousuissaan ajoi vanhalla polkupyörällä Mommilassa asioidessaan! Hänellä oli kolme poikaa, jotka hoitivat kartanon maita ja metsiä.

Teuronjoen työmaamme sijaitsi Mommilan ja Kärkölen rajamailla. Sen rannat olivat viljavaa multasavea ja kasvoivat upeaa kullankeltaista kulleroa runsaammin kuin missään olen eläissani nähnyt! Sitä oli sadoin metrein pitkin jokirantoja.

Kerroin niistä äidilleni ja hän pyysi tuomaan repussa niiden juuria mökillämme istutettavaksi. Tein niin ja siellä niiden keltainen hurmaava loisto on yhä havaittavissa. Olemme myös vie-neet Teuronjoen kaunokaisia mökillämme Puulaveden Kääriön saareen!

*Paavo S. Vepsä
Juuret Kurkijoella*

Murruu maituu

Kurkijoella ja taisi vieraila naapuripitajissakin Moskuu Matti niminen mies usein viipyen päivän tai kaksikin. Ei ollut Matti kovin työn perään. Kerran hän oli sattunut ruoka-aikaan erääseen taloon ja emäntä erehtyi tarjoamaan hänelle murumaitoa. Ei käynyt Moskuu Matille. ”Mie enne seison lehos ko syön murruu maituu” oli Matin mielipide.

*Nimim.
Murumaitoa lapsena
usein syönyt.*

Särkijärven kyläkirja ja valokuvaaja Pekka Kyytisen ura

Näiden kahden tulevan kirjan käsikirjoitukset ovat valmiina painettavaksi. Kirjoittajat ovat ottaneet pienen aikalisän, jotta jakelun lisäksi saataisiin kirjan hinta pysymään ennakoarvioiden tasolla. Painosmäärät on pakko rajoittaa varsin pieneksi. Varastoon painetaan vain parikymmentä kappaletta jälkimyyntiä varten.

Särkijärven kylän historia on monessa suhteessa samankaltainen kuin monen muunkin Kurkijoen kylän. Kylän elämä ja mennyt historia on hyvä vertailupohja myös niille jälkeläisille, jotka tietävät vanhempiensa ja esivanhempiensa kotikylän tapahtumista, ihmisistä ja kohtaloista. On saatu mielenkiintoa historiateoksista, kuultu vanhempien tarinoita ja kertomuksia tapahtumista. Särkijärvi kirjaan onkin lisätty runsaasti näitä yleisempääkin mielenkiintoa herättäviä muisteluksia ja juttuja, jotka pehmentävät asiallista historiatyylistä tarkastelua.

Pekka Kyytisen elämänsä valokuvaajana, lehtimiehenä, kuvajournalistina, perinteen taltioijana ja maiseman kuvaajana oli hyvin monitahoista, värikästäkin. Filosofian maisteri Pekka Kyytinen vaali esimerkiksi tavalla kotikunta- ja kotikylä-rakkautta taltioimalla Särkijärven ja monien muidenkin Kurkijoen alueiden kauniit maisemat. Suvun entisistä asuinpaikoista tulee kuvien avulla paljon syvempi tunne ja ymmärtämys kuin pelkästään nykyisen pensastuvan ja umpeutuvan näkymän perusteella. Kirjan eräiden vielä nykyäänkin ajankohtaisten valokuvauksen menetelmien avulla on mahdollista kehittää omaa taitoa muun muassa kameran suuntaamisen ja kuvien rajaamisen osalta. Kurkijokelaisuus oli Kyytiselle ”hengästyttävän” valokuvauksen ohella erittäin syvä ja tunteellinen, suorastaan sydämen asia koko hänen kuvaajan uransa läpi.

ENNAKKOTILAUS.

Tilaukset kesäkuun loppuun mennessä

Tilaan kirjoja seuraavasti:

Pekka Kyytisen elämästä kertova teos kpl
Särkijärven kyläkirja kpl

Nimi:

Katuosoite
Postinumero ja
-toimipaikka

Puhelin

Tilauksen toimitus: postitse _____
Julkaisu- ja jakotilaisuus Loimaalla _____
Muu, mikä

Palautusosoitteet ja tiedustelut:
Ahti Kurri Lauri Pölkki
Ukonkivenpolku 2 A 1 Merenneidontie 21 C 6
01610 Vantaa 02320 Espoo
ahti.kurri@elisanet.fi lauri.polkki@kolumbus.fi
Puh. 050-3739369 Puh. 0400-514545

Paimenessa virkattu päiväpeitto

Entisaikoina karja oli kesät laitumella ja joku talon väestä oli mukana karjaa vahtimassa. Karjan vahtimisen aikana ehti tehdä myös käsitöitä. Tämän päiväpeiton on virkannut paimenessa ollessaan hiitolainen Aili Silden omaa sukua Pörsti. Päiväpeiton nykyinen omistaja on Terttu Luotonen.

Päiväpeitto oli Hiitolan pitäjäjuhlien käsityönäytelyssä kesällä 2012. Siellä otetun kuvan pohjalta Rauni Kaija laati meille päiväpeiton virkkausohjeen, jonka Pia kirjoitti puhtaaksi.

Päiväpeitto koostuu palasista, jotka liitetään virkaten toisiinsa. Jos päiväpeitto tuntuu liian suurelta urakalta, voit mainiosti virkata vaikka pöytäliinan tai tyynynpäällisen. Yksittäisiä kuvioita voi käyttää esimerkiksi lasinalusina.

Lyhenteet:

kjs = ketjusilmukka
krs = kerros
ks = kiinteä silmukka
ps = piilosilmukka
p = pylvä
s = silmukka

Valitse sopiva lanka ja virkkuukoukku käyttötarkoituksen mukaan. Päiväpeittoon voi käyttää kalalankaa ja pöytäliinoihin ohuempaa virkkauslankaa.

Pyörylä:

1. krs: virkkaa 10 kjs ja yhdistä renkaaksi piilosilmukalla.

2. krs: virkkaa 24 p renkaaseen.

3. krs: virkkaa *1 p edellisen kerroksen pylvääseen, 1 kjs*, toista * - * yhteensä 24 kertaa

4. krs: virkkaa * 2 kjs, 1 ks edellisen kerroksen kaareen*, toista * - * yhteensä 24 kertaa

5. krs: virkkaa * 3 kjs, 1

ks edellisen kerroksen kaareen*, toista * - * yhteensä 24 kertaa

Jatka näin ja lisää joka kerroksella 1 kjs enemmän ketjusilmukkakaareen, kunnes yhdessä ketjusilmukkakaareessa on 9 kjs.

Lappujen yhdistäminen:

Tee lappuja valmiiksi 3 kpl ja aloita neljännen lapun lopussa yhdistäminen ensimmäiseen lappuun.

Lappu 4 ja 1:

* Virkkaa 3 kjs, yhdistä lapun 1 kaareen piilosilmukalla, virkkaa 3 kjs, yhdistä lapun 4 kaareen piilosilmukalla *

Toista * - * 2 kertaa

Katso mallia kuvasta, jossa näkyy lapun 4 ja 1 yhdistäminen.

Lappu 4 ja 3:

Seuraavaksi yhdistetään lappu 4 ja 3 keskenään.

* Virkkaa 26 kjs lapusta 4 ja yhdistä piilosilmukalla lappuun 3.

Käänny, virkkaa 3 kjs, virkkaa 23 p virkattuun ketjusilmukkaketjuun, virkkaa 3 kjs, yhdistä lapun 4 seuraavaan kaareen piilosilmukalla.

Toista * - * 2 kertaa

Lappu 4 ja 2:

* Virkkaa 3 kjs, yhdistä lapun 2 kaareen piilosilmukalla, virkkaa 3 kjs, yhdistä lapun 4 kaareen piilosilmukalla *

Toista * - * 2 kertaa. Katkaise lanka ja päättele.

Lappu 2 ja 1:

Aloita liittäminen lapusta 2, lappujen 4 ja 2 liitoskohtaa edeltävästä silmukkakaaresta.

* Virkkaa 26 kjs lapusta 2, pujottele ketjusilmukkaketju lappujen 4 ja 3 yhdistämisessä syntyneiden pylväsnauh-

jen yli, ali ja yli sekä yhdistä piilosilmukalla lappuun 1.

Käänny, virkkaa 3 kjs, virkkaa 23 p virkattuun ketjusilmukkaketjuun, virkkaa 3 kjs, yhdistä lapun 2 seuraavaan kaareen piilosilmukalla.

Toista * - * 2 kertaa. Tee ensimmäisen ja toisen ketjusilmukkaketjun pujotus pylväsaketjun yli, ali ja yli, Toisen ketjusilmukkaketjun pujotus ali, yli ja ali, jolloin syntyy ristikkokuvio.

Lappu 2 ja 3:

* Virkkaa 3 kjs, yhdistä lapun 3 kaareen piilosilmukalla, virkkaa 3 kjs, yhdistä lapun 2 kaareen piilosilmukalla *

Toista * - * 2 kertaa. Katkaise lanka ja päättele.

Lappu 3 ja 1:

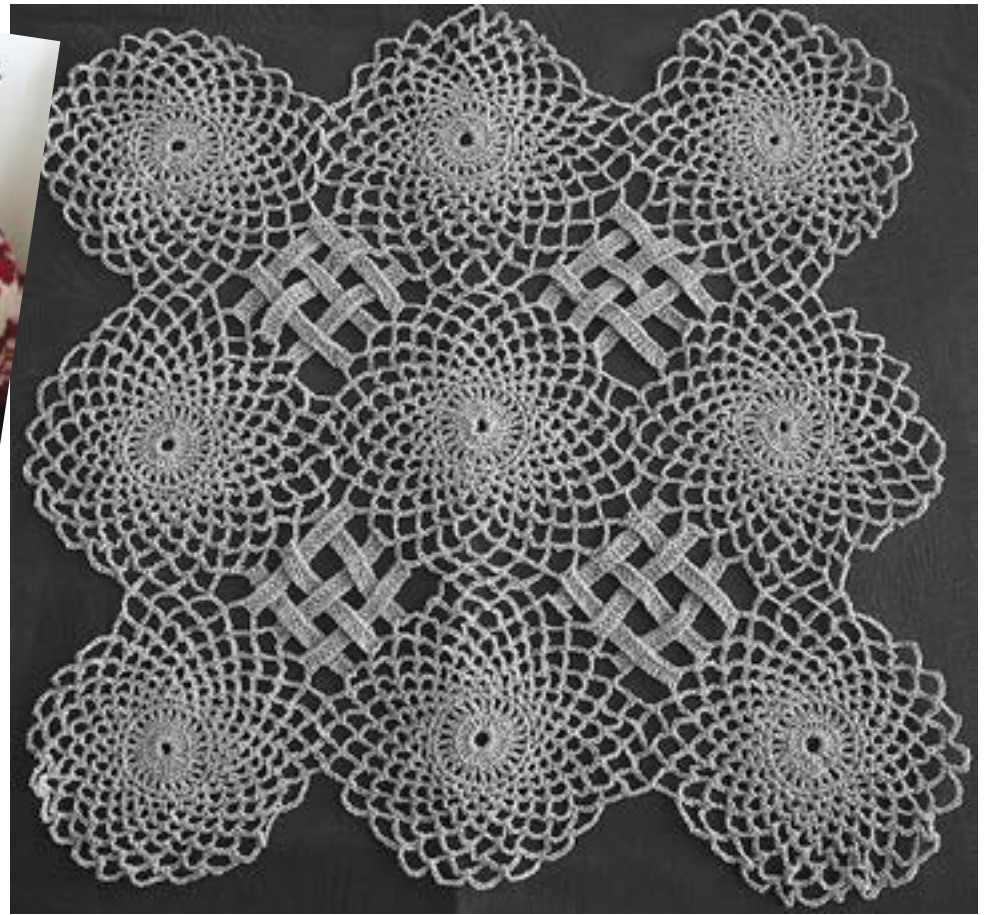
Aloita liittäminen lapusta 3, pylväsnauhaa seuraavassa silmukkakaaresta.

* Virkkaa 3 kjs, yhdistä lapun 1 kaareen piilosilmukalla, virkkaa 3 kjs, yhdistä lapun 3 kaareen piilosilmukalla *

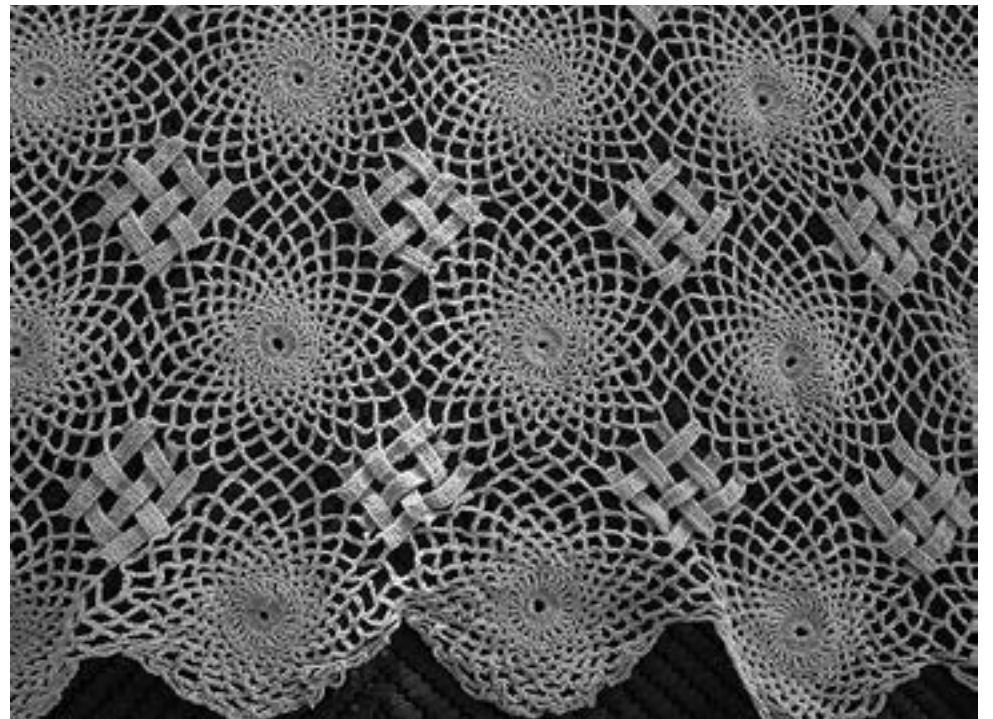
Toista * - * 2 kertaa. Katkaise lanka ja päättele.

Voit tehdä lappuja haluamasi määrän ja liittää niitä edellä mainitulla tavalla toisiinsa.

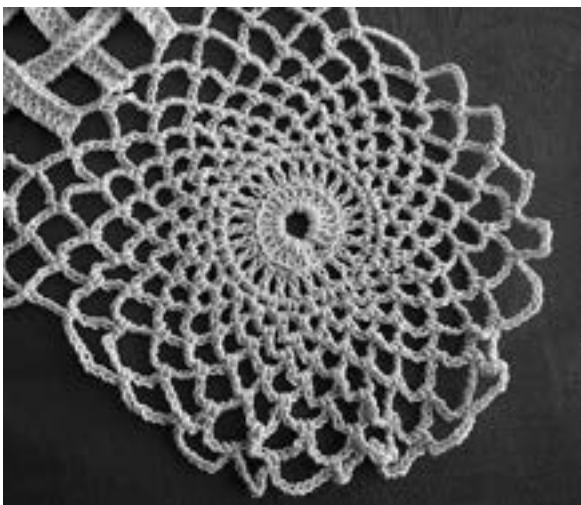
Mukavia kesäisiä virkkaushetkiä

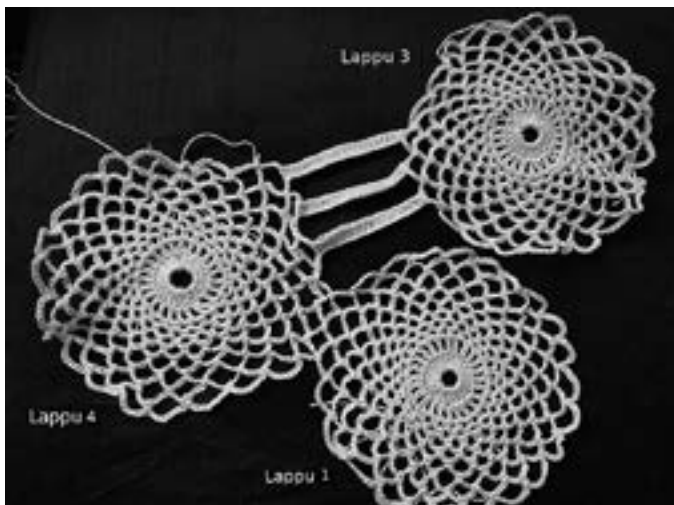
Rauni Kaijan virkkaama liina.

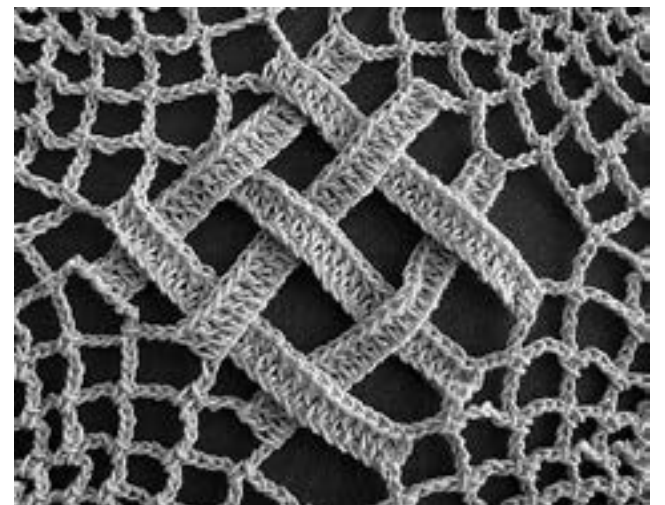
Alkuperäinen Aili Sildenin virkkaama päiväpeitto.

Yksittäinen pala.

Palojen liittäminen.

Lähikuva palojen liitoskohdasta.

Sinikka sanoi...

Näköjään mitä vanhemmaksi mies tulee, sitä enemmän tarinoita kumpuaa lapsuuden kätkeistä. Tulkaa lasten kaltaiseksi opettajamme sanoi aikoinaan. Se tuntuu ajankohtaiselta ja niin hyvältä sanalta. Siispä ei muuta kun muistelemaan.

Tapahtui vuonna 1943

toukokuussa Kurkijoella Tereskän talon ojan pien-tareella.

Isosiskoni Sinikka oli kuusivuotias ja Jaakko-veli oli neljä. Lunta oli varjo-paikoissa mutta ladon seinustalla oli lämmin. Siinä kuivassa heinikossa polvet koukussa istuskelimme.

Helteistä siinä oli ja niinpä isosisko ehdotti uimista.

Olipa siinä oja, joka pojan silmissä näyttäytyi joke-na. Sinikka siitä on vastuusa, että menimme uimaan. Rohkeasti räpiköimme ojassa, hyvä ettemme hukuneet. Äkkiä ylös ja vaat-teita päälle.

Kylmästä hytisten karkasimme tupaan. Tuvassa äiti ja muut kauhistelivat kah-ta märkätukkaista savista

ihmetystä. ”Mis työ hyvät lapset ootta ollu”!

En muista miten Sinikka puolustautui mutta minulla oli puolustus valmiina. Säilytin vastuun Sinikalle: ”Tinikka tano et vet on ko keitetty”.

Naurussa suin Sinikka (Sinikka Varjus) näitä kertoili. Nauhoitin tarinoita talteen ja nyt pistän paperille.

Jaakko Teräntö

Muistathan tehdä muuttaessasi osoitteenmuutoksen Kurkijokelaiselle?

Lehti ei saa uusia osoitteita tietoonsa automaattisesti.

Postista saa ”Osoite muuttuu”-kortteja, jotka kulkevat ilmaiseksi.

Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
puh. 050-521 3336, toimitus@kurkijoki.fi

Annali Ilonen, 82, väitteli Kannaksen evakkoudesta

Lauantaina 8.6.2013 Hauhon yhtenäiskoulussa pidettiin mielenkiintoinen tilaisuus. Tasan 82 vuotta aikaisemmin syntynyt kasvatustieteiden maisteri Annali Ilonen esitti väitöskirjansa aiheesta Rajan lapset – identiteettityö kannaksen evakkojen sukupolvissa.

Tutkimus on tehty Lapin yliopistossa, mutta väitöstilaisuus on Ilosen nykyisellä kotipaikalla. Ilonen on Lapin yliopiston kaikkien aikojen vanhin tohtoriväittelijä.

Ilonen on itse kokenut sodan ja evakkouden Kivennavalla, Karjalan Kannakselta. Ilosen mukaan evakkous jatkuu yhä kannakselaisten jälkipolvien mielten pohjilla. Väitöksessä on tutkittu kannakselaisten tekemää sisäistä identiteettityötä eri sukupolvien välillä.

Noin 420 000 karjalaista evakkoon

Karjalan Kannaksen ja Laatokan Karjalan väestöstä noin 420 000 joutui evakkoon, osa kahdesti. Noin 280 000 evakkoa ehti palata kotiseudulleen rakentamaan kotinsa uudelleen ja kunnostamaan peltonsa, kunnes Neuvostoliiton suurhyökkäyksen vuoksi 1944 alkoi toinen evakkouden vaihe, jota nyt on kestänyt lähes 70 vuotta.

Evakot siirrettiin eri puolille Suomea. Ilosen tutkimuksen mukaan karjalaiset ovat pinnallisesti katsoen sulautuneet paikalliseen

väestöön. Karjalaisuus on kuitenkin jatkunut näkyvänä vuosikymmenestä toiseen.

Kannakselainen identiteettityö

Annali Ilosen tutkimuksessa kannakselaisen identiteetin rakennetekijöiksi paljastuivat rajan imperatiivi, sosiokulttuurinen aktiivisuus ja aktiivinen kansalaisuus.

– Raja merkitsi pelkoa ja kammoa ensisijaisesti Kannaksen rajaseudun asukkaille. Kammo on saanut juurensa perinnetiedosta, mutta sitä vahvistivat Kannaksella eläneiden omat kokemukset jo ennen sotia ja sodissa. Outoutta on ollut myöhemminkin, Ilonen kertoo.

Tutkimuksen mukaan kannakselainen identiteetti on isänmaallista karjalaisuutta, tasa-arvoisuutta, suvaitsevaisuutta, aktiivista kansalaisuutta, yritteliäisyyttä ja yrittäjämyötä.

– Identiteettityötä tehdään käytännössä tietoisella kasvatuksella, perinteen vaalimisella ja arvojen ylläpitämisellä, Ilonen selvittää tutkimuksensa tuloksia. Identiteettityö on sekä sisäistä että ulkoista, joista ulkoista identiteettityötä tehdään sekä heimoyhteisyyden että lähiyhteisyyden kanavien kautta.

Kannaksen evakkous vähän tutkittua

Kannakselaisten evakkojen toimintaa on tutkittu hyvin

vähän verrattuna rajakarjalaisiin kohdistuneisiin tutkimuksiin. Luterilaisiin karjalaisiin kohdistuvaa tutkimusta on vähän.

Ilonen on tutkimuksessaan haastatellut 29 kannakselaista ja saanut haastattelujen ja kirjoitusten kautta heidän jälkeläisiltään tietoja kolmessa sukupolvessa yli sadalta henkilöltä. Vanhimmat haasteltavat olivat 85-95-vuotiaita.

Ilonen sanoo, että – Väenemisen muuri on alkanut murtua evakkojen jälkeläisten maailmassa, kun he ovat löytäneet juuriaan kotiseutumatkoihlaan ja kotiseutukirjojen kautta.

Pro Karelia

Julkaisun tiedot:

Annali Ilonen: Rajan lapset – Identiteettityö Kannaksen evakkojen sukupolvissa.

Acta Universitatis Lapponiensis 258.

Lapin yliopistokustannus: Rovaniemi 2013. ISBN 978-952-484-641-7 (nid.). ISSN 0788-7604.

Tiede- ja taidekirjakauppa Tila (Lapin yliopiston pääkirjasto, Yliopistonkatu 8, Rovaniemi), puh. 040 821 4242,

julkaisu(at)ulapland.fi, www.ulapland.fi/lup.

Kari Rahialan kokoelmasta

Postimerkkejä Presidentti Relanderista

Presidentti Lauri Kristian Relanderin syntymän 100-vuotispäivän kunniaksi julkaistiin postimerkki, jonka ensipäiväleimalla leimatut kortit esittivät presidenttiä mm. Ruotsin kuningas Kustaa V:n ja Norjan kuningas Haakonin kanssa vuosina 1925–1926.

Kurkijokelaisten 67. Pitäjäjuhlat 10.-11.8.2013 Loimaalla

KAIPAATKO VANHOJA VUOSIKERTOJA?

Vanhoja täysiä ja vajaita vuosikertoja löytyi loimaalaisen Soldanin talon tyhjennyksen yhteydessä.

Seuraavat täydet vuosikerrat myynnissä hintaan 15 € + toimituskulut:

1974, 1975, 1976, 1977, 1986, 1991, 1993, 1994, 1995, 1996(4 kpl), 1997(2 kpl), 1998(3 kpl), 2001.

Vajaat vuosikerrat, puuttuu 1-5 lehteä hintaan 5 € + toimituskulut.

1980, 1981, 1982, 1983, 1985, 1987, 1989, 1990, 1993, 1994, 1995, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002.

Tilaukset toimituksesta ti ja to p. 050-521 3336 tai sähköpostitse: toimitus@kurkijoki.fi.

Escon puumerkki

Kurkijoki- museo muuttaa nyt tarvitaan TALKOOLAISIA

MUUTTOTALKOOT viikolla 25

Talkoopaikka Kuukankuja 1, Loimaa (Prismaa vastapäätä).

Voit osallistua talkoiisiin lyhyemmän tai pidemmän ajan.

Ilmoittautuminen toimitukseen p. 050-5213336 tai toimitus @kurkijoki.fi.

Vastaukset

1. riihessä lauta, jonka päällä ahtaaja seiso
2. editse
3. erehdys
4. hävettää, ujustuttaa
5. ankkuri
6. kahden kouran täysi
7. jättää tekemättä, lähtemättä
8. hinkki, maitotonkka
9. äly
10. ahmia

**Tilaa
Kurkijokelainen
lahjaksi**
allaolevalla tilauskortilla
tai soittamalla
toimitukseen
p. 050-5213336

VOUKRATTAVANA liike- toimistotilaa

Kurkijokelaisen toimituksen huoneisto Koulukuja 7, Loimaa

As Oy Vuorenkulman liikehuoneisto II on kulmahuoneisto suurin näyteikkunoin lähellä Loimaan toria soveltuu monenlaiseen yritystoimintaan. Pinta-ala 46,5 m². Tila vapautuu 1.9.2013 tai sopimuksen mukaan.

Lisätietoja:
Kurkijoki-Säätiö /asiamies
Helena Sulavuori,
050-5213336, saatio@
kurkijoki.fi

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeus-turva-asioita.

Asianajatoimisto HEIKKI RANTANEN OY

asianajaja, varatuomari
Heikki Rantanen
Kauppalamkatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, 0400 740550
toimisto@heikkirantanen.fi
www.heikkirantanen.fi

Avoinna:
15.-16.6. klo 12-16
Juhannusviikonloppuna suljettu
6.-7.7. klo 12-16

Pääsymaksut: Aikuiset 2,00 €
Lapset: (4-12 v.) 1,00 €
Ryhmävaraukset: Eino Vepsä 0500 875211
Antti Eklund 050 3426608

Museon osoite:
Kojonperäntie 446, Kojonperä, Loimaa

Tervetuloa tutustumaan!

Kurkijokelaisen, hiitolaisten ja karjalaisen hengen vaalija.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa
kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain 49 eur. Tilattuna n. 1,80 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjokuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijoki.fi tai kurkijokelainen1@gmail.com

LUKIJAMATKAT

IV Kurkijoki

to-su 15.-18.8.

teemana Kurkijoen kirkolliset rakennukset

Alustava matkaohjelma:

to: Loimaa-Helsinki-Rajahovi-Viipuri-Käkisalmi-Kurkijoki
pe: kiertoajelu Kurkijoella, kirkot, pappilat, hautausmaat yms.
la: kotiseutumatkoiden päivä, iltakävely Lopotissa
su: Kurkijoki-Käkisalmi-Viipurin linna-Helsinki-Loimaa

Majoitus: Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa 2-4
hengen huoneissa ja tarvittaessa kotimajoituksessa
Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan /päivä,
paitsi sunnuntaina.

Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut

340 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut
+ tarvittaessa ryhmäviisumi 68 €

Viisuminhankintaa varten pitää täyttää viisuminanomuskaavake ja liittää mukaan 1 kpl passikuvia sekä kopio voimassaolevan passin kuvasivusta. Passin tulee olla voimassa vähintään 6 kk matkan jälkeen. Viisumianomuskaavake lähetetään toimituksesta kirjeen yhteydessä tai sen voi poimia mm. Neva Toursin sivuilta: www.turunnevatours.fi

Sitovat ilmoittautumiset KURKIJOKELAISEN TOIMITUKSEEN, 4.7. mennessä.

Ilmoittautumisia otetaan vastaan tiistaisin ja torstaisin klo 9-14, puh., 050-521 3336

Ilmoittautuneille postitetaan tarkempi matkaohjelma ennen matkan alkua.

Vastuullinen matkanjärjestäjä:

**Turun
NEVA TOURS OY**

Matkat toteutuvat, jos lähtijöitä on vähintään 30.
Muutokset alustavaan ohjelmaan ja hintoihin mahdollisia.